

130 let od prvega zakona o čebelarstvu v slovenskem jeziku

Besedilo in foto: prof. dr. Andrej Šalehar, zaslužni profesor, in Janez Gregori

Pred 130 leti je bil objavljen prvi zakon o čebelarstvu v slovenskem jeziku, zato je leto 1879 pomemben mejnik v slovenskem čebelarstvu. Že tedaj bogatemu slovenskemu slovstvu na področju čebelarstva je bila tako dodana še čebelarska zakonodaja v maternem jeziku. Ta prispevek bo s kratkim opisom tega zakona počastil to visoko obletnico in izrazil naše spoštovanje do njegovih snovalcev.

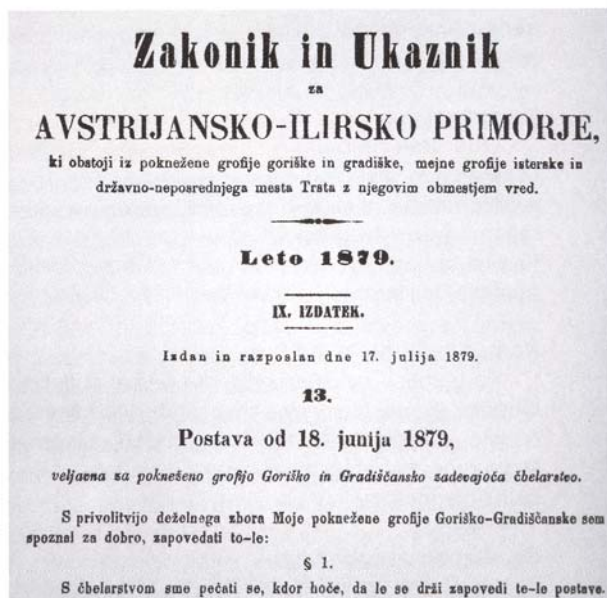
Cesar Franc Jožef je 18. junija 1879 izdal zakon o čebelarstvu, ki je veljal za pokneženo grofijo Goriško in Gradiščansko. Objavljen je bil v »Zakoniku in Ukazniku za avstrijsko-ilirsko Primorje«, ki je izhajal v nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku.

Zakon vsebuje 17 členov. V prvem členu določa, da se »s čebelarstvom sme pečati se, kdor hoče, da le se drži zapovedi te-le postav«. Sicer pa je vsebina zakona povzeta iz tedanjega goriškega tednika Soča, ki je o zakonu poročal 25. julija 1879 in na četrti strani objavil tale zapis:

Postava zadevajoča čebelarstvo, katero je sklenil goriški deželni zbor v pretekli sesiji, zado-bila je cesarsko potrdbo dne 18. junija t. l. in je uže v deželnem zakoniku objavljena. Ta postava določuje, v kaki daljavi se smejo postavljati čebele od javnih poti, stanovališč, hlevov itd., daja županom oblast, da lahko znižajo število domačih panjev, ko bi to število bilo čebelarstvu ali poljedelstvu v škodo, odločuje da-ljavo mej domačimi čebelnjaki in iz drugih krajev na začasno pašo pripeljanimi čebelami; pooblastuje župa-ne, da smejo vvaževanje vnanjih čebel prepovedati, spoznajo, da vtegnejo vinorejl ali sadjerejl škodovati; daja občinam pravi-co pobirati naklado do 8 soldov za vsak panj vnanjih čebel; navaja, kakor se ima rav-nati proti čebolam roparicam; odkazuje oblastnjsje, ka-terim gre odločevati in razsdejvati v čebelarstvenih zadevah in določuje, kako se imajo prestopniki kazno-vati.—

Ob izidu je bil to edini deželni čebelarski zakon v celotni Avstriji. Leta 1885 se mu je pridružil še koroški deželni zakon o redu pri prevažanju čebel na pašo. Slovenski čebelar je o zakonu pisal v letih 1899, 1910 in 1914.

Visoka obletnica – 130 let od sprejetja prvega zakona o čebelarstvu v slovenskem jeziku – in vsebina nas nagovarjata k spoštovanju do tega, za slovensko čebelarstvo pomembnega mejnika. Snovalci zakona so dobro poznali čebe-

Naslovnica izdaje zakona o čebelarstvu

Zakon je neposredno dostopen na spletnem naslovu:

<http://alex.onb.ac.at/cgi-content/anno-plus?apm=0&aid=1kt&datum=18790304&zoom=2&seite=00000027&x=13&y=6>

larstvo. Takrat znana strokovna spoznanja so zelo smiselno vgradili v posamezne člene in pri tem zakonsko v celoti opredelili posamezna področja čebelarstva. ■

Viri:

Postava od 18. junija 1879, veljavna za pokneženo grofijo Goriško in Gradiško, zadevajoča čebelarstvo. Zakonik in Ukaznik za avstrijsko-ilirsko Primorje. Leto 1879, IX. Izdatek. Trst 1880, str. 27–30 (<http://alex.onb.ac.at/cgi-content/anno-plus?apm=0&aid=1kt&datum=18790304&zoom=2&seite=00000027&x=13&y=6>).

Soča, 25. 7. 1879 (http://www.dlib.si/documents/casopisje/soca/pdf/URN_NBN_SI_doc-QTE28YE6.pdf).